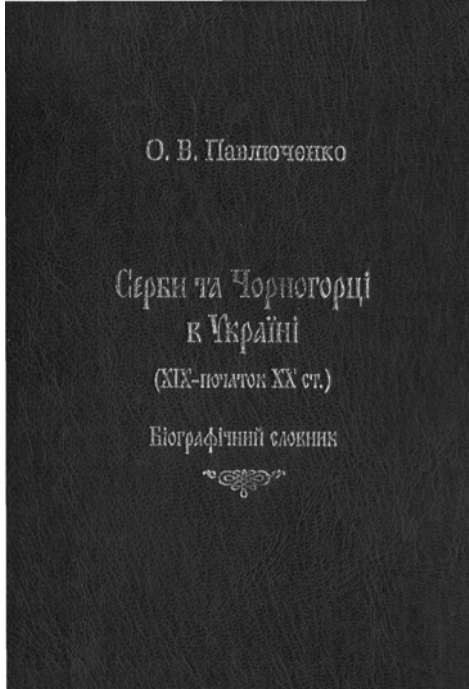

Павлюченко О. В. Серби та чорногорці в Україні (XIX – початок XX ст.): біографічний словник. – Київ: Софія, 2009. – 178 с. (Національна академія наук України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського) ISBN 978-966-23374-00-1.

Словник охоплює понад 400 більших та менших біограм тимчасових та постійних мігрантів з Сербії, Чорногорії, а також Далматії, Боснії і Герцеговини, що перебували в Україні для навчання, комерційної діяльності та як військові й політичні діячі в період протистояння Сербії та Чорногорії Османській імперії та Австрійській монархії. Подаються відомості ще й про коронованих осіб, політиків і просто відвідувачів-туристів двох балканських національностей. Словник інформує про сербів та чорногорців, для яких перебування в Україні було довшим або коротшим епізодом біографії, а також про тих, що пустили коріння на українській землі, внесли свій вклад у громадське, культурне й, зокрема, наукове життя нової Батьківщини. З видатніших осіб згадуються, наприклад, археолог Антін Ашик; герцеговинський політичний діяч Лука Вукалович; ректор Харківського університету Андрій Дудрович; видатний історик, засновник Одеського товариства історії та старожитностей Дмитро Княжевич; поет, засновник Слов'янського гуртка у Львівському університеті Радован Кошутич; засновник сербської панівної династії Георгій Карагеоргій; член таємного Харківсько-Київського товариства і Київської громади Петро Карич; граф, київський генерал-губернатор Михайло Милорадович; відомий історик

Володимир Пічета; фізик, ректор Харківського університету Афанасій Стойкович.

Серби і чорногорці йшли в Україну давно проторованими шляхами. Серед козаків у XVII ст. було троє полковників сербського походження: брацлавський (у 1657-58, 1663-65) Іван Сербин, лубенський (1670-72, 1672-76) також Іван Сербин, переяславський (1674-76, 1679-83) Войця Сербин. Серби і чорногорці поспішали до Києво-Могилянської академії на навчання (пізніше, за традицією, до Київської духовної академії). На українських землях існували адміністративні одиниці Нова Сербія (1751-64) та Слов'яносербія (1753-64). Прізвище Сербин досі поширене в Україні та в українській діаспорі (історик Роман Сербин в Канаді). Про всі ці традиції автору словника варто було згадати в передмові.

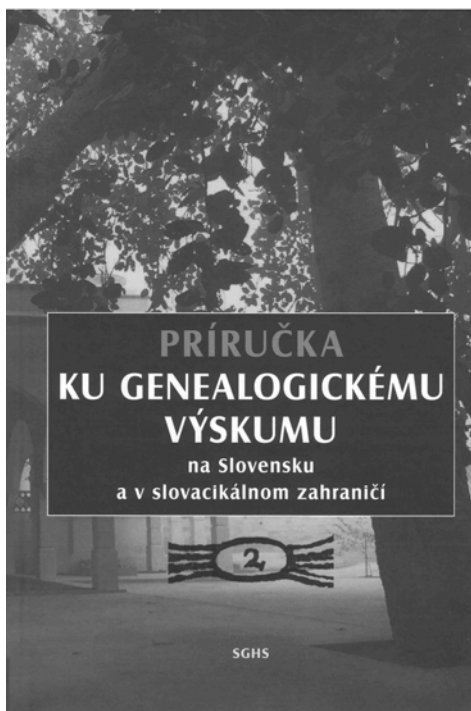
У словнику подаються відомості про родини багатьох осіб (батьки, діти), тому також з цього погляду довідник може використовуватися при генеалогічних дослідженнях. Тим більше, що дана праця О. Павлюченка відзначається оригінальністю та великою достовірністю поданого матеріалу.

Ярослав ДАШКЕВИЧ (Львів)

Príručka ku genealogickému výskumu na Slovensku a v slovacikálnom zahraničí / Zostavil a zredigoval Milan Šišmiš. – Zväzok 2. – Martin: Slovenská genealogicko-heraldická spoločnosť, 2009. – 270 s. ISBN 978-80-970196-1-7.

Словацьке генеалогічно-геральдичне товариство значну увагу у своїй діяльності приділяє популяризації генеалогічних досліджень. Нове видання ознайомлює потенційних дослідників родоводів із основними проблемами предмету, дає елементарні знання про можливість вивчення генеалогії різних соціальних і етнічних груп, а також допомагає зорієнтуватися в специфіці роботи з архівними збірками в різних країнах.

Збірник складається з 30 статей, підготовлених різними авторами, укладених у 4 основні розділи. Перший розділ (Rody vznešené a prosté) присвячений особливостям генеалогічних досліджень родин шляхти, міщан і селян у різні періоди.

Другий розділ (Predkovia prichádzajú) розповідає про специфіку роботи над вивченням родоводів словацьких родин різноетнічного походження: німецького, єврейського, хорватського, ромського (циганського). Для нас найбільший інтерес представляє невелика стаття, присвячена русинам-українцям (Kovač A., Sopoliga M. Špecifika genealogického výskumu Rusinov-Ukrajincov na Slovensku. – S. 107-111). Цікаво, що незважаючи на політичні спекуляції останніх років навколо “політичного русинства”, автори розглядають русинів-українців як одну національну групу. У цій статті характеризується час їх появи і райони розселення на території сучасної Словаччини, конфесійна приналежність, мова, процеси асиміляції та еміграції, особливості генеалогічних джерел.

Третій розділ (Príbuzní vo svete) стосується переселення груп словаків на “південні” землі (до Угорщини, Хорватії, Сербії та Болгарії), а також еміграції до США та Канади.

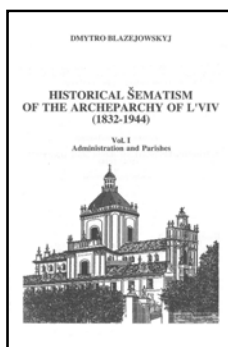
У четвертому розділі (Dalšie cesty po zahraničí) розповідається про можливість ведення пошуків у архівах сусідніх країн (Чехії, Угорщини, Австрії, України, Румунії), а також у збірках мормонів у Солт Лейк Сіті (США). Стаття про українські архіви (Lysenko S., Šišmiš M. Možnosti genealogického bádania na Ukrajine. – S. 234-237) повідомляє про рух населення між нашими країнами в ХХ ст., подає характеристику основних джерел, інформує про їх знаходження в РАГСх і архівних установах та про послуги архівів у пошуку генеалогічних відомостей.

Завершує збірник список поштових адрес та інтернет-сторінок різних архівів, музеїв та генеалогічних товариств чи установ, а також предметний покажчик, який значно полегшує читачеві можливість швидко знайти необхідний матеріал.

Андрій ГРЕЧИЛО (Львів)

* * *

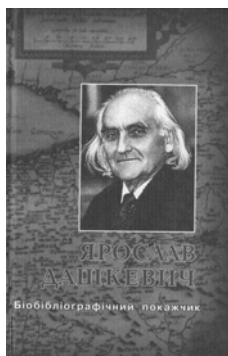
Нові видання

Blazejowskyj D. Historical šematism of the Archeparchy of L'viv (1832-1944) / Блажейовський Д. Історичний шематизм Львівської архієпархії (1832-1944). – Київ: Видавничий дім “Кисво-Могилянська академія”, 2004. – 2 т. – 1003+570 с. ISBN 966-518-225-0.

Це двотомне видання є третьою частиною історичних шематизмів Галичини (перша – шематизм Перемиської єпархії з включенням апостольської адміністрації Лемківщини (1828-1939) – видана у Львові 1995 р., а друга – шематизм Станіславської єпархії (1885-1938) – у Львові 2002 р.). У 1-у томі подано матеріали про адміністрацію та парохії, а в 2-у – про духовенство та релігійні згромадження.

* * *

Ярослав Дашкевич: Біобібліографічний покажчик / Укл. М. Кривенко. – Львів: Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України, 2006. – 263 с. ISBN 978-966-02-3915-7.

Біобібліографічний покажчик містить відомості про життєвий і творчий шлях Ярослава Дашкевича – відомого українського історика, політолога, кльтуролога, бібліографа, сходознавця, керівника Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, професора Львівського національного університету ім. І. Франка, доктора історичних наук, громадського діяча. У хронологічній послідовності подано інформацію про масштабний і багатоаспектний науковий, публіцистичний, редакторський доробок ученого більше як за 60 років його наукової діяльності.